

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 20Sa/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6621204991
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Drahomíra Mikulajová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6621204991.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd správny, v konaní pred sudkyňou JUDr. Drahomírou Mikulajovou v právnej veci žalobcu: G. T. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. - W. XXX, XXX XX M., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Banská Bystrica, Trieda SNP 75, 974 89 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2021/9909 Ant zo dňa 10. novembra 2021, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu **z a m i e t a** .
- II. Žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Administratívne konanie

1. Žalobca podal na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec (ďalej aj len „úrad“) dňa 17.06.2021 v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z. žiadosť o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím - syna V. G. Pyškina nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XX/X, XXX XX W., zdržiavajúci sa na adrese U. - W. XXX, XXX XX M.. V prvostupňovom administratívnom konaní bol posúdený zdravotný stav V. G. C. posudkovým lekárom, ktorý vypracoval lekársky posudok zo dňa 28.06.2021, vypracovaný bol posudkový záver dňa 06.07.2021, vrátane posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri jednotlivých činnostiach, sociálne šetrenie telefonicky za účasti žalobcu (vzhľadom na mimoriadnu situáciu COVID-19) a následne bol vypracovaný komplexný posudok zo dňa 09.07.2021, podľa ktorého mal V. G. C. mieru funkčnej poruchy 50 % a považoval sa za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Peňažný príspevok na opatrenie mu nebol v komplexnom posudku navrhnutý.

Prvostupňové administratívne rozhodnutie

2. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec rozhodnutím č. LC1/OPPnKaPČ/SOC/2021/47613-4 zo dňa 13.07.2021 nevyhovel žiadosti žalobcu a peňažný príspevok na opatrovanie syna mu nepriznal, aplikujúc ustanovenia § 40 ods. 1, § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 447/2008 Z. z.“ alebo „zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu“).

3. Úrad rozhodnutie odôvodnil tým, že V. G. C. - osoba s ťažkým zdravotným postihnutím, nie je odkázaná na opatrovanie v zmysle záverov komplexného posudku, ktorého podkladom bol lekársky posudok a posudkový záver. Z lekárskeho posudku vyplýva, že V. Sergejevič Pyškin potrebuje pomoc inej fyzickej osoby podľa III. stupňa odkázanosti fyzickej osoby na základe dosiahnutých bodov (80)

a určenie rozsahu odkázanosti podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 448/2008 Z. z.“ alebo „zákon o sociálnych službách“). Menovaný nespĺňa podmienky stanovené v § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z., keďže nedosahuje stupeň odkázanosti V alebo VI na pomoc inej fyzickej osoby, teda nie je fyzickou osobou odkázanou na opatrovanie.

Druhostupňové administratívne rozhodnutie

4. Na základe žalobcom podaného odvolania, žalovaný - Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Oddelenie peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností Banská Bystrica, ako odvolací orgán (ďalej aj len „Ústredie“ alebo „odvolací orgán“), rozhodnutím č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2021/9909 Ant zo dňa 10.11.2021 odvolanie G. T. C. zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy potvrdil.

5. Odvolací orgán posúdil mieru funkčnej poruchy V. G. C. a sociálne dôsledky jeho ťažkého zdravotného postihnutia a vydal komplexný posudok č. UPS/US5/SSVODPPKPC1/SOC/2021/10088/KO zo dňa 19.10.2021, v zmysle ktorého V. Sergejevič Pyškin má mieru funkčnej poruchy 50 % pre ochorenie zaradené do skupiny IV. ods. 6 písm. c) prílohy č. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a považuje sa za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Podkladom pre vypracovanie komplexného posudku bol lekársky posudok zo dňa 12.10.2021 a posudkový záver zo dňa 18.10.2021. Posudkový lekár odvolacieho orgánu vychádzal z predložených odborných nálezov, a to najmä z prepúšťacej správy z hospitalizácie v Psychiatrickej liečebni v Rožňave v čase od 26.03.2021 do 05.05.2021 a vyšetrenia všeobecného lekára pre dospelých zo dňa 07.06.2021. Posudkový lekár posúdenie vykonal bez prítomnosti posudzovanej osoby, nakoľko nemal pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu. Rozhodujúcim ochorením pre určenie miery funkčnej poruchy je u posudzovanej osoby paranoidná schizofrenia. Pri nedostatočnom efekte ambulantnej liečby sú v prípade zhoršenia dokumentované opakované hospitalizácie. Posledná hospitalizácia bola ukončená 05.05.2021. Posudzovaný bol prepustený v kompenzovanom stave pri chronickej antipsychotickej liečbe. V prepúšťacej správe z hospitalizácie sa uvádza, že u posudzovaného postupne dochádza k zlepšeniu obsahových porúch myslenia, v chovaní je usmerniteľný, prítomné je bludné rezídium, ktoré však nie je emočne sytené, liečbu toleruje dobre, spánok je stabilizovaný, aktuálne nemá dokumentované poruchy správania a možno pozorovať postpsychotický defekt osobnosti.

6. Podkladom posudkového záveru bolo preskúmanie spisovej dokumentácie prvostupňového správneho orgánu a sociálna posudková činnosť vykonaná odvolacím orgánom dňa 22.09.2021 prostredníctvom telefonického rozhovoru s otcom posudzovaného, ktorý je žiadateľom peňažného príspevku. Z vyjadrenia otca vyplynulo, že posudzovaný býva v spoločnej domácnosti s rodičmi a súrodencami v prenajatom rodinnom dome. U posudzovaného ide o duševné postihnutie, nemá pohybové postihnutie. Počas dňa sa zdržiava doma, čas trávi pri počítači, sleduje televízne vysielanie. Posudzovaný je nervózny, agresívny, má sebaublížovacie sklony. Pravidelne navštevuje psychiatrickú ambulanciu. Otec synovi zabezpečuje celodennú stravu. Naje sa samostatne, pripravené tekutiny si zoberie sám. Samostatne prejde na WC, zvládne manipuláciu s odevom pred a po vyprázdňovaní. V kúpeľni si samostatne zabezpečí bežné úkony osobnej hygieny ako je umytie tváre, rúk, zubov a učeše sa. Neholí sa, má bradu a nechty mu strihá otec. V dome je vaňa, umýva sa samostatne, avšak otec dohliada, aby sa riadne poumýval. Odev a oblečenie mu pripravuje otec, ktorý ho musí pri obliekaní aj usmerňovať. Posudzovaný samostatne zvládne úkony obliekania, vyzliekania a obúvania. V domácom prostredí je orientovaný, v neznámom prostredí potrebuje pomoc, keď odíde nevie sa vrátiť, časovo je orientovaný nepresne. Predpis a vyberanie liekov z lekárne zabezpečuje otec, následne lieky nadávkuje a podá synovi na užitie.

7. Posudkový lekár Ústredia pri hodnotení zdravotného stavu V. G. C. na základe predložených odborných nálezov a šetrenia sociálnych dôsledkov konštatoval, že posudzovaný nemá dokumentované poruchy hybnosti, zmyslových orgánov, alebo prejavy srdcovej, či pľúcnej nedostatočnosti a nie sú preukázané také psychické zmeny, po dlhodobej hospitalizácii dosiahnutím kompenzovaného stavu (v stave akútneho zhoršenia býva hospitalizovaný), pre ktoré by bol nutný trvalý dohľad. Pri uvedenom zdravotnom postihnutí potrebuje pomoc inej fyzickej osoby pri niektorých činnostiach sebaobsluhy, a to pri stravovaní, kúpaní, komplikovanejšom obliekaní, orientácii v neznámom prostredí a pri dodržiavaní

liečebného režimu, čo bolo zohľadnené pri určení stupňa jeho odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Posudkový lekár Ústredia zohľadnil skutočnosti uvádzané pri šetrení sociálnych dôsledkov, pri posudzovaní odkázanosti, a to pri jednotlivých činnostiach v zmysle prílohy č. 3 a po sčítaní dosiahnutých 85 bodov určil V. G. C. II stupeň odkázanosti podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách. Určený stupeň odkázanosti II. na pomoc inej fyzickej osoby, nepodmieňuje odkázanosť na opatrovanie v zmysle ustanovenia § 14 ods. 4 zákona o peňažných príspevkoch, preto nebol peňažný príspevok na opatrovanie v komplexom posudku Ústredia navrhnutý. Pre nesplnenie predmetnej podmienky pre priznanie peňažného príspevku na opatrovanie, žalovaný potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu ako vecne správne.

8. Pokiaľ sa žalobca v odvolaní dovoľával postupu v zmysle Ústavy SR a medzinárodných zmlúv žalovaný uviedol, že podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy SR, v medziach a rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovil zákon. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva, alebo povinnosti fyzických osôb, alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom majú prednosť pred zákonmi. Právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia pre Slovenskú republiku upravuje zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a znenia tohto zákona týkajúce sa podmienok poskytnutia peňažného príspevku na opatrovanie neodporujú Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, pretože nesúlad týchto ustanovení vnútroštátneho predpisu s predmetným dohovorom nebol Ústavným súdom SR vyslovený. Z Dohovoru priamo nevyplývajú žiadne konkrétne práva na priznanie finančných kompenzácií. Skutočnosť, že posudzovaná fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím nebola posúdená na účely zákona o peňažných príspevkoch ako osoba odkázaná na opatrovanie, neznamená automaticky porušenie jej práv garantovaných Dohovorom.

Žaloba, žalobné body

9. Žalobca podal v zákonom stanovenej lehote správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Žaloba bola podaná na nepríslušnom Okresnom súde Lučenec, ktorý vec uznesením č. k. 3S/1/2021-6 zo dňa 14.12.2021 postúpil Krajskému súdu v Banskej Bystrici, ako správne súdu vecne a miestne príslušnému.

10. Žalobca v žalobe uviedol, že rozhodnutie žalovaného napáda v plnom rozsahu. Považuje ho za nesprávne z dôvodu, že podľa § 40 ods. 1, § 14 ods. 4 a § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. je V. G. C. osoba s ťažkým zdravotným postihnutím. Uviedol, že sa domáha, aby mu bol priznaný peňažný príspevok na opatrovanie syna V. G. C., ako osoby s ťažkým zdravotným postihnutím. V ďalšom podaní žalobcu, ktorým reagoval na výzvu súdu na odstránenie väd žaloby a jej doplnenie uviedol toľko, že navrhuje správne súdu, aby rozhodol tak, že mu bude poskytnutý peňažný príspevok na opatrovanie syna V. G. C. a tiež uviedol, že nežiada, aby správny súd vo veci nariadil pojednávanie.

Vyjadrenie žalovaného k žalobe

11. Žalovaný trval na zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia a žalobu ako nedôvodnú navrhol zamietnuť. Konštatoval, že vo veci bol v odvolacom konaní vypracovaný komplexný posudok, podkladom ktorého bol lekárske posudok a posudkový záver s tým, že v zmysle lekárskeho posudku má V. G. C. mieru funkčnej poruchy 50% pre ochorenie zaradené do skupiny IV. ods. 6 písm. c) prílohy č. 3 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu a považuje sa za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Komplexný posudok je v zmysle § 55 ods. 6 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu podkladom druhostupňového rozhodnutia Ústredia a je pre rozhodnutie záväzný. Zopakoval výsledky lekárskej posudkovej činnosti a sociálnej posudkovej činnosti tak, ako sú uvedené v odôvodnení rozhodnutia žalovaného. Zdravotný stav V. G. Pyškina bol objektivizovaný lekárske nálezmi, nachádzajúcimi sa v spisovej dokumentácii. Posudkový lekár Ústredia zohľadnil skutočnosti uvádzané pri šetrení sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia pri posudzovaní odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách, a to pri činnostiach ako je stravovanie a pitný režim, vyprázdňovanie močového mechúra, vyprázdňovanie hrubého čreva, osobná hygiena, celkový kúpeľ, obliekanie, vyzliekanie, zmena polohy, sedenie a státie, pohyb po schodoch, pohyb po rovine, orientácia

v prostredí, dodržiavanie liečebného režimu, potreba dohľadu. Po sčítaní dosiahnutých 85 bodov bol určený II. stupeň odkázanosti V. G. C. na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách, čím nie je splnená podmienka v zmysle § 14 ods. 4 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu.

12. K žalobnej námietke žalobcu, ktorý vyjadril nesúhlas s nepriznaním peňažného príspevku na opatrovanie syna a rozhodnutie považuje za nesprávne, nakoľko jeho syn sa považuje za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, žalovaný uviedol, že Ústredie pri rozhodovaní o žiadosti postupovalo nezávisle na zistení, hodnotení a stanovisku orgánu prvého stupňa a posúdilo ho samostatne po právnej a skutkovej stránke. Posudkový lekár Ústredia vydal dňa 27.04.2022 vyjadrenie k žalobe, v ktorom trvá na záveroch uvedených v lekárskom a komplexnom posudku. Posudkový lekár mal k dispozícii dostatok listinných dôkazov - odborných nálezov, ktoré objektívne popisovali zdravotný stav syna žalobcu a nemal pochybnosti o správnosti diagnostických záverov uvedených v odborných nálezoch, preto nepovažoval za nutné vykonať posúdenie za prítomnosti posudzovaného. Rozhodnutie žalovaného napadnuté žalobou bolo vydané na základe riadne zisteného stavu veci v čase vydania rozhodnutia, podkladom bol komplexný posudok, rozhodnutie bolo riadne a logicky odôvodnené, pričom žalovaný sa v odôvodnení žalobou napadnutého rozhodnutia vysporiadal s námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní, ako aj so všetkými podstatnými okolnosťami. Uviedol, že subjektívna predstava účastníka konania o jeho nárokoch vyplývajúcej zo zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu, nie vždy zodpovedá realite a objektívnym zisteniam a negatívne rozhodnutie správneho orgánu nemožno považovať za nezákonné len preto, že sa ním nevyhoví žiadosti účastníka konania. Trval na tom, že v konaní boli zistené všetky skutočnosti potrebné na rozhodnutie, bol náležite zistený skutočný stav veci. Žalovaný vykonal lekársku a sociálnu posudkovú činnosť v súlade s platnými právnymi predpismi, zistil všetky skutočnosti potrebné na rozhodnutie, vydal komplexný posudok a rozhodnutie riadne odôvodnil, preto je presvedčený, že rozhodnutie je vydané v súlade so zákonom.

13. Súčasťou vyjadrenia žalovaného k žalobe je pripojené stanovisko posudkového lekára zo dňa 27.04.2022, z ktorého vyplýva, že posudkový lekár zotrval na lekárskom posudku zo dňa 12.10.2021. Uviedol, že stupeň odkázanosti posudzovanej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je II s počtom bodov 85, je nutná dopomoc druhej osoby len pri niektorých činnostiach sebaobsluhy, a to pri stravovaní, celkovom kúpeľi, orientácii v neznámom prostredí, pri dodržiavaní liečebného režimu. Celkový dohľad nevyžaduje.

Replika žalobcu

14. Žalobca reagoval na doručené vyjadrenie žalovaného oznámením súdu, že žiada súd o poskytnutie peňažného príspevku na opatrovanie syna V. G. C., ktorý je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Pripojil potvrdenie Sociálnej poisťovne, pobočka Lučenec zo dňa 01.06.2022 o jeho invalidite a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, z ktorého vyplýva, že zdravotný stav V. G. C. na účely dôchodkovej dávky bol posúdený posudkovým lekárom dňa 19.01.2021 so záverom, že bol uznaný invalidným s dátumom vzniku invalidity od 16.05.2017 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 80%.

Duplika žalovaného

15. Žalovaný zotrval na svojom stanovisku k žalobe. Konštatoval, že žalobca v replike neuviedol žiadne nové skutočnosti, preto žalovaný nepovažoval za potrebné sa opakovane vyjadrovať a navrhol žalobu zamietnuť a náhradu trov konania žalobcovi nepriznať.

Posúdenie opodstatnenosti žaloby - podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov súdom

16. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako vecne a miestne príslušný správny súd (§ 10 SSP a § 13 ods. 3 SSP) preskúmal žalobou napadnuté rozhodnutie žalovaného a postup, ktorý mu predchádzal (vrátane prvostupňového) nielen v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, ale aj nad rozsah žalobných bodov, keďže sa jedná o správnu žalobu v sociálnych veciach fyzickej osoby, kedy správny súd nie je viazaný žalobnými bodmi v zmysle § 203 ods. 2 SSP a § 134 ods. 2 písm. d) SSP. Preskúmaním veci dospel správny súd k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne, preto podľa § 190 SSP žalobu zamietol.

17. Podľa § 2 ods. 2 SSP; každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

18. Podľa § 6 ods. 1 SSP; správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

19. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP; správne sudy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

20. Podľa § 134 ods. 1 SSP; správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

21. Podľa § 134 ods. 2 písm. d) SSP; právny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. c), ak je žalobcom fyzická osoba.

22. Podľa § 203 ods. 1 SSP; rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu.

23. Podľa § 203 ods. 2 SSP; pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

24. Podľa § 199 ods. 1 písm. d) SSP; sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny.

25. Podľa § 199 ods. 2 SSP; v konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania - fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

26. Primárne správny súd riešil otázku nariadenia pojednávania v predmetnej veci. Žalobca v žalobe neuviedol, či na prejednanie veci navrhuje nariadiť pojednávanie, žalovaný pojednávať nežiadal. V danom prípade ide o správnu žalobu v sociálnych veciach, upravenú v tretej hlave III. časti SSP, v ustanoveniach §§ 199 až 205. Správny súdny poriadok pri náležitostiach správnej žaloby v sociálnych veciach nevyžaduje od žalobcu fyzickej osoby uviesť vyjadrenie, či žiada nariadiť vo veci ústne pojednávanie. Takáto náležitosť nie je taxatívne vymenovaná v ustanovení § 202 ods. 1 SSP, na rozdiel od právnickej osoby, ktorá má povinnosť splniť aj náležitosti všeobecnej správnej žaloby (§ 202 ods. 2 druhá veta SSP). Otázka nariadenia pojednávania je teda upravená u tohto druhu žalôb (sociálnych žalôb fyzických osôb) osobitne. Správne žaloby fyzických osôb v sociálnych veciach posudzuje správny súd neformálne, s prihliadnutím na skutočnosť, aby nedošlo k porušeniu práv účastníka konania, čo vyplýva aj z ustanovenia § 199 ods. 2 SSP. Žiadateľ o dôchodkovú dávku, sociálnu dávku, resp. aj príspevok na kompenzáciu v súvislosti s ťažkým zdravotným postihnutím môže totiž vnímať rozhodnutie, ktorým jeho žiadosti nebolo úplne vyhovené, ako nezákonné a nespravodlivé bez ohľadu na to, či vie, alebo nevie definovať dôvod nezákonnosti. Otázku požiadavky o nariadenie pojednávania v sociálnych žalobách fyzických osôb vyriešila judikatúra tak, že pokiaľ žalobca v žalobe nenavrhol, aby súd nariadil pojednávanie, správny súd žalobcu o tejto možnosti poučí (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sk/19/2019 zo dňa 11.12.2019 - R 21/2021). V predmetnej veci, po poučení súdom žalobca súdu oznámil vo vyjadrení zo dňa 08.04.2022, že nežiada správny súd, aby vo veci nariadil pojednávanie.

27. Nakoľko žiaden z účastníkov konania nenavrhol vo veci nariadiť pojednávanie a správny súd sám nezistil niektorý z dôvodov uvedených v ustanovení § 107 ods. 1 písm. b) až e) SSP, vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 107 ods. 2 SSP) verejným vyhlásením rozsudku dňa 26.01.2023 (§ 137 ods. 3, 4 SSP). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo zverejnené na úradnej tabuli správneho súdu dňa 18.01.2023.

28. Premetom preskúmajacej činnosti správneho súdu bolo posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného č. UPS/US5/SSVODPPKPC/SOC/2021/9909 Ant zo dňa 10.11.2021, ako aj jemu predchádzajúceho prvostupňového rozhodnutia, vrátane postupu orgánov verejnej správy v

administratívnom konaní, v ktorom nebol žalobcovi priznaný žiadaný peňažný príspevok v zmysle § 40 ods. 1 zákona č. 447/2008 v spojení s § 14 ods. 4 tohto zákona. V danom prípade správny súd posudzoval najmä to, či žalovaný, aj úrad pri svojom rozhodovaní postupovali zákonným spôsobom tak, aby bol naplnený účel zákona č. 447/2008 Z. z., a či žalobca nebol poškodený na svojich právach, ak jeho žiadosti o priznanie peňažného príspevku na opatrovanie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím - syna N. G. C. nebolo vyhovené.

29. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z.; tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, právne vzťahy pri vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vyhotovení preukazu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom (ďalej len "preukaz"), parkovacieho preukazu pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím (ďalej len "parkovací preukaz") a právne vzťahy na účely posudzovania potreby osobitnej starostlivosti poskytovanej podľa osobitného predpisu. 1)

30. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z.; cieľom úpravy právnych vzťahov uvedených v odseku 1 je podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti za podmienok a v oblastiach ustanovených týmto zákonom.

31. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z.; kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len "kompenzácia") je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu podľa tohto zákona alebo poskytovaním sociálnych služieb podľa osobitného predpisu. 1a) Za kompenzáciu sa na účely tohto zákona považuje aj osobitná starostlivosť podľa osobitného predpisu. 1)

32. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z.; sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia je znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia prekonať sama.

33. Podľa § 2 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z.; ťažké zdravotné postihnutie je zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50%.

34. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z.; posudková činnosť na účely kompenzácie, preukazu a parkovacieho preukazu je lekárska posudková činnosť a sociálna posudková činnosť.

35. Podľa § 10 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z.; posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár príslušného orgánu, sociálny pracovník príslušného orgánu a iní prizvaní odborníci najmä z oblasti stavebníctva, architektúry, ergoterapie a pomôcok.

36. Podľa § 11 ods. 5 zákona č. 447/2008 Z. z.; posudkový lekár požiada poskytovateľa zdravotnej starostlivosti o kompletizáciu lekárskeho nálezu, ak je lekársky nález neúplný.

37. Podľa § 11 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z.; posudkový lekár môže predvolať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak má pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu alebo odborného lekárskeho nálezu lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore alebo je potrebné overiť objektívnosť alebo úplnosť diagnostického záveru. V ostatných prípadoch posudkový lekár vykoná posúdenie bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby.

38. Podľa § 11 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z. z.; posudkový lekár je povinný pozvať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak o to táto fyzická osoba písomne požiada alebo požiada podaním žiadosti elektronickými prostriedkami podpísanej zaručeným elektronickým podpisom.

39. Podľa § 11 ods. 11 zákona č. 447/2008 Z. z.; výsledkom lekárskej posudkovej činnosti je lekársky posudok, ktorý obsahuje mieru funkčnej poruchy, vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, závery k jednotlivým druhom odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 14 a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak tento zákon neustanovuje inak. Vzor lekárskeho posudku je uvedený v prílohe č. 2.

40. Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z.; sociálna posudková činnosť na účely tohto zákona je

- a) posudzovanie individuálnych predpokladov fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- b) posudzovanie rodinného prostredia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c) posudzovanie prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti,
- d) posudzovanie všetkých druhov odkázanosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím podľa § 14 a
- e) navrhovanie kompenzácií v jednotlivých oblastiach.

41. Podľa § 13 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z.; výsledkom sociálnej posudkovej činnosti je posudkový záver, ktorého obsahom sú sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie, ktoré má fyzická osoba v dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia a návrh kompenzácie vo všetkých jej oblastiach.

42. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z.; na základe lekárskeho posudku podľa § 11 ods. 11 a na základe posudkového záveru podľa § 13 ods. 9 príslušný orgán vypracúva komplexný posudok na účely kompenzácie, ktorý obsahuje

- a) mieru funkčnej poruchy,
- b) vyjadrenie, že ide o fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím,
- c) sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia vo všetkých oblastiach kompenzácie,
- d) návrh druhu peňažného príspevku na kompenzáciu,
- e) vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na sprievodcu,
- f) vyjadrenie, či fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom,
- g) termín opätovného posúdenia zdravotného stavu, ak ho určí posudkový lekár,
- h) odôvodnenie komplexného posudku.

43. Podľa § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z.; podkladom na rozhodnutie o peňažnom príspevku na kompenzáciu je komplexný posudok.

44. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z.; fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby na účely tohto zákona, ak je odkázaná na osobnú asistenciu, opatrovanie alebo sociálnu službu podľa osobitného predpisu. 9a)

45. Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z.; fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím je odkázaná na opatrovanie, ak stupeň jej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je V alebo VI podľa osobitného predpisu. 10)

46. Podľa § 49 ods. 10 zákona č. 448/2008 Z. z.; odkázanosť fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby na účely poskytnutia sociálnej služby sa posudzuje podľa prílohy č. 3. Pri posudzovaní odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby sa dosiahnuté body podľa prílohy č. 3 písm. A v prvom bode až dvanástom bode sčítajú. Stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a priemerný rozsah odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby v hodinách sa určí na základe celkového počtu bodov.

47. Podľa § 49 ods. 12 zákona č. 448/2008 Z. z.; ak fyzická osoba pri posudzovaní odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 písm. A dvanásteho bodu dosiahne 0 bodov, jej stupeň odkázanosti je VI a na body dosiahnuté podľa prílohy č. 3 písm. A prvého bodu až jedenásteho bodu sa neprihliada.

48. Podľa § 39 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z.; opatrovanie na účely tohto zákona je pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá je odkázaná na opatrovanie podľa § 14 ods. 4, ak tento zákon neustanovuje inak.

49. Podľa § 39 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z.; účelom opatrovania je zabezpečiť pomoc fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím pri úkonoch sebaobsluhy, pri úkonoch starostlivosti o domácnosť a pri realizovaní sociálnych a vzdelávacích aktivít.

50. Podľa § 40 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z.; ak fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorá dovŕšila šesť rokov veku a je podľa komplexného posudku vypracovaného podľa § 15 ods. 1 odkázaná na opatrovanie, osobne opatruje fyzická osoba uvedená v odsekoch 3 a 4, možno fyzickej osobe, ktorá opatruje, poskytnúť peňažný príspevok na opatrovanie.

51. Podľa § 40 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z.; fyzickou osobou na účely poskytovania peňažného príspevku na opatrovanie je manžel, manželka, rodič alebo fyzická osoba, ktorá prevzala dieťa do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov na základe rozhodnutia súdu, alebo fyzická osoba, ktorú súd ustanovil za opatrovníka fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, dieťa, starý rodič, vnuk, vnučka, súrodeneц, nevesta, zať, svokor, svokra, švagor, švagriná, neter, synovec. Za nevestu sa považuje aj ovdovená žena po synovi svokry alebo svokra a za zaťa sa považuje aj ovdovený muž po dcére svokry alebo svokra.

52. Podľa § 53 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z.; na konanie vo veciach kompenzácie, na konanie o preukaze a na konanie o parkovacom preukaze sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní 50) s odchýlkami uvedenými v odseku 2, ak tento zákon neustanovuje inak.

53. Podľa § 3 ods. 1, 2, 5 zákona č. 71/1967 Z. z.; (1) správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností. (2) Správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu. (5) Rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely.

54. Podľa § 32 ods. 1 zákona č. 71/1967 Z. z.; správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

55. Podľa § 46 zákona č. 71/1967 Z. z.; rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

56. Podľa § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Z. z.; v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

57. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy SR (Ústavný zákon č. 460/1992 Zb.); štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

58. Správny súd sa oboznámil s obsahom administratívneho spisu žalovaného, ako aj prvostupňového orgánu verejnej správy a dospel k záveru, že rozhodujúce správne orgány si pred rozhodnutím vo veci zabezpečili dostatočný rozsah podkladov pre rozhodnutie, k dispozícii mali všetky potrebné podklady na základe ktorých vo veci rozhodli. Zistený skutkový stav veci a popísaný v odôvodnení rozhodnutí zodpovedá obsahu administratívneho spisu. Správny súd sa oboznámil s komplexnými posudkami úradu a Ústredia, ako aj s lekáorskými posudkami a posudkovými závermi, ktoré boli zapracované do komplexných posudkov na účely kompenzácie. Komplexné posudky spĺňali všetky formálne aj obsahové náležitosti vyžadujúce zákonom č. 447/2008 Z. z.

59. Jednou zo základných zásad administratívneho konania je zásada materiálnej pravdy, na základe ktorej rozhodnutie orgánov verejnej správy musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci. Táto zásada je premietnutá v ustanovení § 32 ods. 1, § 46 a § 47 ods. 3 Správneho poriadku na subsidiárne použitie, ktorého odkazuje ustanovenie § 53 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. V zmysle tejto zásady zakotvenej v § 3 ods. 5 Správneho poriadku, orgán verejnej správy je povinný

vykonávať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti dôležité pre posúdenie veci (tzv. úplnosť zistenia). Orgán verejnej správy musí zabezpečiť, aby skutkové zistenia, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania, čo najviac zodpovedali skutočnosti (tzv. presnosť zistenia). Správny súd má za to, že žalovaný v rámci vykonávaného dokazovania zhromaždil všetky zákonom vyžadované podklady pre rozhodnutie. Právne posúdenie veci zodpovedalo zistenému stavu veci v čase rozhodovania, pričom vydané rozhodnutie spĺňa zákonom vyžadované náležitosti v zmysle § 46 Správneho poriadku, ako aj samotné odôvodnenie (§ 47 ods. 3 Správneho poriadku).

60. Žalobca nesúhlasil s nepriznaním peňažného príspevku na opatrovanie syna a rozhodnutie považuje za nesprávne, nakoľko jeho syn sa považuje za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Žiadne iné skutočnosti, ktoré by mali spôsobovať nezákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného, aj úradu, či ich postupu v konaní, žalobca v žalobe neuviedol. V spojení s tým ani neoznačil žiadne relevantné dôkazy na preukázanie svojich tvrdení ohľadom nesprávnosti žalobou napadnutého rozhodnutia. Tvrdil len, že mu peňažný príspevok na opatrovanie syna patrí, keďže syn je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím.

61. Z komplexného posudku žalovaného, ako aj z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že spornou nebola skutočnosť, že syn žalobcu V. G. C. sa považuje za fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím s poukazom na určenie miery funkčnej poruchy 50 %. Správny súd poznamenáva, že ani určenie vyššej miery funkčnej poruchy by neznamenal priznanie peňažného príspevku na opatrovanie, nakoľko rozhodujúce je len to, aby posudzovaná osoba mala mieru funkčnej poruchy aspoň 50 %, teda aby v zmysle § 2 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. bola považovaná za osobu s ťažkým zdravotným postihnutím. Uvedené je však len jednou z podmienok pre priznanie príspevku na opatrovanie v zmysle § 40 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. a táto podmienka evidentne bola splnená. Žalobca sa mylí, ak tvrdí, že mu mal byť peňažný príspevok na opatrovanie syna priznaný len v dôsledku skutočnosti, že syn je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím. Aby mohol byť peňažný príspevok priznaný, museli by byť splnené aj ostatné podmienky v zmysle vyššie uvedených ustanovení zákona č. 447/2008 Z. z. a zákona č. 448/2008 Z. z. aplikovaných na daný prípad.

62. Peňažný príspevok na opatrovanie je v zákone č. 447/2008 Z. z. upravený ako fakultatívna dávka sociálneho zabezpečenia, preto ani v prípade splnenia všetkých zákonných podmienok nemusí byť žiadateľovi automaticky peňažný príspevok priznaný. Na priznanie požadovaného finančného príspevku nie je teda právny nárok, rozhodnutie závisí od voľnej úvahy žalovaného. Takúto voľnú úvahu správneho orgánu súd môže preskúmať len z hľadiska, či zodpovedá obsahu spisov alebo zásadám logického myslenia. Inak do voľnej úvahy správneho orgánu súd nie je oprávnený zasahovať. V predmetnej veci však bolo preukázané, že neboli splnené zákonné podmienky na priznanie požadovaného príspevku, čo bolo dôvodom pre nevyhovenie žiadosti.

63. Rozhodujúcou skutočnosťou prečo nebol žalobcovi priznaný peňažný príspevok na opatrovanie syna V. G. C. bolo nespĺnenie zákonnej podmienky uvedenej v § 14 ods. 4 zákona č. 447/2008 Z. z., pretože posudzovaná osoba V. G. C., ktorý je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím nie je odkázaný na opatrovanie, ak stupeň jeho odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je II, a nie V alebo VI podľa osobitného predpisu, teda podľa § 49 ods. 10 a prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. Syn žalobcu bol zaradený do stupňa II odkázanosti s priemerným rozsahom odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, a to po sčítaní dosiahnutých 85 bodov pri posudzovaní odkázanosti pri činnostiach ako je stravovanie a pitný režim, vyprázdňovanie močového mechúra, vyprázdňovanie hrubého čreva, osobná hygiena, celkový kúpeľ, obliekanie, vyzliekanie, zmena polohy, sedenie a státie, pohyb po schodoch, pohyb po rovine, orientácia v prostredí, dodržiavanie liečebného režimu, potreba dohľadu. Vzhľadom na stupeň odkázanosti syna žalobcu pri jednotlivých sebaobslužných činnostiach a sociálneho dôsledku jeho ťažkého zdravotného postihnutia nebolo preukázané, že by si vyžadoval opateru v takom rozsahu, aký predpokladá zákon pre priznanie peňažného príspevku na opatrovanie. Zákonodarca nastavil podmienky na poskytnutie tohto príspevku tak, že osoba, ktorá má byť opatrovaná, nie je schopná zvládať väčšinu sebaobslužných činností sama bez pomoci inej osoby, čo ju radí do stupňa odkázanosti V alebo VI. Pokiaľ syn žalobcu tento stupeň nedosiahol, sociálne dôsledky jeho ťažkého zdravotného postihnutia v zmysle zákona č. 447/2008 Z. z. nie sú takého stupňa, aby odôvodňovali kompenzáciu poskytnutím peňažného príspevku na opatrovanie.

64. V oblasti sebaobsluhy sa kompenzuje obmedzená schopnosť sebaobsluhy alebo strata schopnosti sebaobsluhy (§ 9 ods. 1 a 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu). Účelom kompenzácie v tejto oblasti je poskytnúť pomoc pri úkonoch sebaobsluhy alebo poskytnúť osobitnú starostlivosť podľa osobitného predpisu. Obmedzená schopnosť sebaobsluhy alebo strata schopnosti sebaobsluhy je stav, keď fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím v dôsledku poškodenia alebo straty telesných funkcií, zmyslových funkcií alebo duševných funkcií si sama nemôže zabezpečiť úkony sebaobsluhy, úkony starostlivosti o svoju domácnosť alebo realizovať základné sociálne aktivity. Posudkový lekár Ústredia konštatoval, že syn žalobcu potrebuje pomoc pri niektorých sebaobslužných úkonoch, teda nejde o situáciu, že by syn žalobcu nepotreboval pomoc inej fyzickej osoby vôbec, avšak po vykonaní komplexnej lekárskej a sociálnej posudkovej činnosti dospel k záveru, že vzhľadom na určený stupeň odkázanosti nie je odkázanosť na pomoc inej osoby v takom rozsahu, aby mohol byť peňažný príspevok na opatrovanie navrhnutý ako forma kompenzácie sociálnych dôsledkov jeho ťažkého zdravotného postihnutia. Účelom poskytovania kompenzačných peňažných príspevkov v zásade nemôže byť primárne riešenie zložitej situácie posudzovanej osoby napr. v dôsledku obmedzenia pracovného potenciálu osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, ani v dôsledku starostlivosti či poskytovania pomoci inej fyzickej osoby pri niektorých sebaobslužných činnostiach posudzovanej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ale účelom poskytovania kompenzačných príspevkov je len kompenzovať sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia, teda dôsledky znevýhodnenia, ktoré prináša ťažké zdravotné postihnutie, a to presne podľa určených zákonných podmienok. Sociálny dôsledok ťažkého zdravotného postihnutia podľa § 2 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu je znevýhodnenie, ktoré má fyzická osoba z dôvodu jej ťažkého zdravotného postihnutia v porovnaní s fyzickou osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré nie je schopná sama prekonať. Peňažné príspevky na kompenzáciu neslúžia na zabezpečenie základných životných potrieb fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím.

65. Komplexný posudok je v zmysle § 55 ods. 6 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu záväzným podkladom rozhodnutia. Súdny sudca rozhodol, že samostatne nepodlieha súdnemu preskúmaniu, len v spojení s napadnutým rozhodnutím, ktoré bolo vydané na jeho podklade. Správny súd sa preto v rámci posúdenia zákonnosti žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného zaoberal aj zákonnosťou komplexného posudku, keď posúdil aj postup Ústredia pri jeho vypracovaní. Podkladom pre vypracovanie komplexného posudku bol lekársky posudok zo dňa 12.10.2021 a posudkový záver zo dňa 18.10.2021.

66. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva že posudkový lekár odvolacieho orgánu pri posudzovaní zdravotného stavu syna žalobcu vychádzal z prepúšťacej správy hospitalizácie na Psychiatrickej liečebni v Rožňave v čase od 26.03.2021 do 05.05.2021 a z vyšetrenia všeobecného lekára pre dospelých zo dňa 07.06.2021. Žalobca ani posudzovaná osoba nepožiadali o stretnutie s posudkovým lekárom odvolacieho orgánu. V zmysle ustanovenia § 11 ods. 9 zákona č. 447/2008 Z. z. je na posudkovom lekárovi, či prizve fyzickú osobu na posúdenie zdravotného stavu, keďže predmetné ustanovenie dáva posudkovému lekárovi len možnosť predvolať posudzovanú osobu na posúdenie zdravotného stavu, a to v prípadoch ak má pochybnosti o správnosti diagnostického záveru vyplývajúceho z predloženého lekárskeho nálezu alebo odborného lekárskeho nálezu lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore alebo je potrebné overiť objektivnosť alebo úplnosť diagnostického záveru. V ostatných prípadoch posudkový lekár vykoná posúdenie bez prítomnosti posudzovanej osoby. Podľa § 11 ods. 10 citovaného zákona je posudkový lekár povinný pozvať fyzickú osobu na posúdenie zdravotného stavu, ak o to táto fyzická osoba písomne požiada alebo požiada podaním žiadosti elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom. V prejednávanej veci, z obsahu administratívneho spisu nevyplývajú takéto úkony posudzovanej osoby, ani žalobcu.

67. Prelomením tejto povinnosti boli navyše prijaté opatrenia v záujme ochrany životov a zdravia počas mimoriadnej situácie v súvislosti s ochorením COVID-19. Podľa § 24 nariadenia vlády SR č. 102/2020 Z. z. o niektorých opatreniach v oblasti sociálnych vecí, rodiny a služieb zamestnanosti v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu vyhláseného v súvislosti s ochorením COVID-19 zo dňa 29.04.2020, v čase krízovej situácie sa posúdenie zdravotného stavu fyzickej osoby pri výkone lekárskej posudkovej činnosti podľa osobitného predpisu vykoná bez prítomnosti posudzovanej fyzickej osoby, ak posudkový lekár neurčí inak. Z uvedeného vyplýva, že za danej situácie bolo na rozhodnutí výlučne posudkového lekára, či vykoná posúdenie bez prítomnosti posudzovanej osoby alebo za jej prítomnosti, a to aj v prípade pokiaľ by posudzovaná osoba na tom trvala, resp. požiadala by o posúdenie

za jej prítomnosti v zmysle § 11 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z. z., k čomu ale v danom prípade nedošlo. K záveru, s odkazom na nariadenie vlády č. 102/2020 Z. z., podľa ktorého sa lekárska posudková činnosť z dôvodu opatrení na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19 vykonávala bez prítomnosti posudzovanej osoby, pokiaľ posudkový lekár neurčil inak, pričom takýto postup nespôsobuje nezákonnosť pri získavaní podkladov pre rozhodnutie, dospel aj Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 9Sžsk/23/2021 zo dňa 09.02.2022 a v rozhodnutí sp. zn. 7Sžsk/41/2021 zo dňa 25.05.2022.

68. V čase mimoriadnej situácie sa rovnako aj sociálna posudková činnosť vykonávala osobitným postupom - telefonicky. V danom prípade sociálna posudková činnosť bola vykonaná druhostupňovým správnym orgánom dňa 22.09.2021 prostredníctvom telefonického rozhovoru so žalobcom. Závery z tohto šetrenia žalobca nerozporoval. Posudkový lekár Ústredia na základe predložených odborných nálezov a šetrenia sociálnych dôsledkov dospel k záveru, že u posudzovaného nie sú preukázané také psychické zmeny, pri ktorej by bol nútený trvalý dohľad. Na tomto stanovisku zotrval posudkový lekár Ústredia aj v pripojenom vyjadrení k správnej žalobe. Uviedol v ňom, že pri zdravotnom postihnutí V. G. Pyškina, ktorým je paranoidná schizofrénia, potrebuje pomoc inej fyzickej osoby pri niektorých činnostiach sebaobsluhy, a to pri stravovaní, kúpaní, komplikovanejšom obliekaní, orientácii v neznámom prostredí a pri dodržiavaní liečebného režimu, čo bolo zohľadnené pri určení stupňa jeho odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby. Konštatoval, že celkový dohľad nepotrebuje. Uvedené vylučuje aplikáciu § 49 ods. 12 zákona č. 448/2008 Z.z.

69. Podaním doručeným správne mu súdu dňa 16.09.2022, označeným ako „nové skutočnosti“ žalobca predložil správne mu súdu lekársku správu z ambulantného psychiatrického vyšetrenia V. G. C. zo dňa 07.09.2022. Podľa predmetnej lekárskej správy je objektivizované ochorenie paranoidná schizofrénia, keď v aktuálnom objektívnom psychiatrickom náleze perzistuje chronická reziduálna symptomatika s následným maladaptívnymi reakciami, poruchami správania s autoagresívnymi aj heteroagresívnymi prejavmi a narušením sociability. Menovaný v dôsledku vážneho duševného ochorenia s následnou defektualizáciou osobnosti nie je schopný samostatnej existencie, nie je spôsobilý adekvátne usudzovať a rozhodovať v situáciách vyžadujúcich plnohodnotné testovanie reality. Podľa psychiatra je odkázaný na systematické usmernenie a dohľad inej, zdravej osoby najmä v situáciách vyžadujúcich sociálnej interakcie, tie nedokáže plnohodnotne analyzovať, rozumieť vzťahom v nich, ani predpokladať vývin takýchto situácií. Je odkázaný na stály - 24 hodinový dohľad a usmernenie druhej zdravej osoby pri všetkých sebaobslužných úkonoch, vyžaduje pomoc pri dodržiavaní liečebného režimu a v oblasti sociálnych aktivít.

70. Ustanovenie § 204 SSP umožňuje správne mu súdu v odôvodnených prípadoch doplniť dokazovanie. Primárne však aj pre oblasť sociálnych vecí platí pravidlo obsiahnuté v § 135 ods. 1 SSP, podľa ktorého na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. Správny súd môže (výnimočne, ak to nie je v rozpore s účelom správneho súdnictva) doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy najmä vtedy, ak od vykonaného dôkazu závisí zistenie splnenia podmienok na priznanie nároku na určitú sociálnu dávku alebo službu. Tak je to osobitne v prípade, ak je obsah posudku posudkového lekára neúplný alebo je namietaná jeho neobjektívnosť a žiadateľ predkladá také správy o svojom zdravotnom stave, ktoré neboli v posudkových záveroch obsiahnuté a vyhodnotené, hoci boli k dispozícii, alebo ak aj k dispozícii neboli, nové zistenia svedčia o tom, že zdravotné ťažkosti mohli byť v čase posudkovej činnosti už prítomné. V predmetnej veci bola posudkovým lekárom posudzovaná potreba dohľadu so záverom, že celkový dohľad posudzovaná osoba nevyžaduje. Navyše vyjadrenia iných ako posudkových lekárov k odkázanosti majú len odporúčací charakter. Preto správny súd neprihliadol na predloženú lekársku správu vydanú po právoplatnosti žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného. Žalobca má možnosť podať novú žiadosť o priznanie peňažného príspevku na opatrovanie syna V. G. Pyškina a na preukázanie opodstatnenosti takejto žiadosti môže pripojiť nové lekárske správy, preukazujúce aktuálny zdravotný stav syna, pretože nie je vylúčené, že v čase po právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného mohlo dôjsť k zmene jeho zdravotného stavu, čo by už mohlo vyústiť do vydania iného, pre žalobcu priaznivého rozhodnutia úradom.

71. Pokiaľ žalobca predložil správne mu súdu s podaním doručeným dňa 06.06.2022 potvrdenie o invalidite a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť V. G. C., správny súd uvádza, že sa vo vyjadrení žalobca mýli ak uvádza, že syn má mieru funkčnej poruchy 80 %. Je potrebné rozlišovať medzi mierou funkčnej poruchy v prípade zdravotného postihnutia a mierou poklesu

schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v prípade invalidity, obe sú vyjadrené v percentách. Funkčná porucha je nedostatok telesných, zmyslových alebo duševných schopností osoby, ktorý z hľadiska predpokladaného vývoja zdravotného postihnutia bude trvať dlhšie ako 12 mesiacov. Zdravotné postihnutie s mierou funkčnej poruchy najmenej 50% sa považuje za ťažké zdravotné v zmysle § 2 ods. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. Občan je invalidný, ak má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravým človekom (§ 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.). Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť posudzuje Sociálna poisťovňa podľa zákona č. 461/2003 Zb. o sociálnom poistení na účely dávok dôchodkového poistenia. Závery Sociálnej poisťovne nie sú pri posúdení miery funkčnej poruchy a odkázanosti na niektorú z foriem kompenzácie pre príslušný Úrad práce sociálnych vecí a rodiny právne významné, ani záväzné. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a miera funkčnej poruchy a odkázanosti na niektorú z foriem kompenzácie vzájomne nesúvisia, nepodmieňujú sa. To, že niekto má nárok na invalidný dôchodok z dôvodu zistenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou neznamena, že by mal mať nárok na peňažné príspevky na kompenzáciu, kde je významná miera funkčnej poruchy aspoň 50% a odkázanosť, na niektorú z foriem kompenzácie sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia, kde sa posudzujú úplne iné zákonné predpoklady.

72. Preskúmaním veci správny súd dospel k záveru, že žalovaný sa vo svojom rozhodnutí vyčerpávajúco vysporiadal s odvolacími námietkami, ako aj s relevantnými skutočnosťami pre rozhodnutie. Žalobou napadnuté rozhodnutie je vydané v súlade so zákonom, na základe riadne zisteného skutkového stavu veci a obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti. Skutočnosť, že rozhodnutie žalovaného nie je odôvodnené podľa predstáv žalobcu nemožno považovať za porušenie jeho práva, ak je založené na správnych logických a odborných úsudkoch a argumentoch a je vydané v súlade so zákonom.

73. Správny súd v konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach (§ 199 a nasl. SSP) nie je v zmysle § 134 ods. 2 písm. d) SSP viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, preto správny súd okrem zaujatia stanoviska ku konkrétnym námietkam žalobcu, posudzoval zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného aj mimo žalobných námietok. Po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu správny súd konštatuje, že nezistil žiadne dôvody, resp. vady v konaní, v dôsledku ktorých by malo dôjsť k zrušeniu žalobou napadnutého rozhodnutia. Správny súd dôvody nezákonnosti rozhodnutia nezistil ani s poukazom na § 203 ods. 2 SSP.

74. Keďže po preskúmaní rozhodnutia žalovaného správny súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, žalobu zamietol podľa § 190 SSP v spojení s § 199 ods. 3 SSP.

75. Žalobcovi, ktorý v konaní nemal úspech, správny súd náhradu trov konania nepriznal, aplikujúc § 167 ods. 1 SSP a contrario.

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť (§ 438 ods. 1 SSP, § 439 ods. 1 SSP a § 439 ods. 3 SSP a contr.).

O kasačnej sťažnosti rozhoduje kasačný súd - Najvyšší správny súd (§ 438 ods. 2 SSP). Kasačnú sťažnosť je potrebné podať na Krajskom súde v Banskej Bystrici (§ 444 ods. 1 SSP) v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte vyhotovení (§ 56 ods. 3 SSP).

Podľa § 445 ods. 1, 2 SSP, (1) v kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),

d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

(2) Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b) SSP).